

MARC 21 - II

Selekční údaje
pro jmenné zpracování
= záhlaví

Zuzana Hájková

květen 2009

JVK České Budějovice

Hlavní záhlaví – všeobecně - **1XX**

Hlavní záhlaví pro osobní jméno - **100**

Hlavní záhlaví pro jméno korporace - **110**

Hlavní záhlaví pro jméno akce - **111**

Hlavní záhlaví pro unifikovaný název - **130**

Vedlejší záhlaví – **70X–75X**

Propojovací pole – **76X-78X**

Hlavní x vedlejší záhlaví

- vždy pouze JEDNO hlavní záhlaví
- všechna ostatní jsou vedlejší
- v M21:
 - 1XX - hlavní záhlaví
 - 7XX + 8XX - vedlejší záhlaví
 - pokud není přiděleno hlavní záhlaví v 1XX - pak má hlavní záhlaví název v poli 245\$a a 1. indikátor má hodnotu „0“

Typ bloku	Hlavní záhlaví	Vedlejší záhlaví	Vedlejší záhlaví (autor/název, další unifikovaný název)	Edice	Věcný popis
X00	100	700	700	800	600
X10	110	710	710	810	610
X11	111	711	711	811	611
X30	130	240	730	830	630

Jména osob

X00

- 100 Hlavní záhlaví – osobní jméno (NO)
 - 600 Vedlejší věcné záhlaví – osobní jméno (O)
 - 700 Vedlejší záhlaví – osobní jméno (O)
 - 800 Vedlejší záhlaví pro edici – osobní jméno (O)
-
- hlavní záhlaví - první z maximálně tří autorů
 - vedlejší záhlaví - další z trojice autorů, všichni z autorského kolektivu, jiní původci díla

Indikátory

První indikátor (*indikátor formy jména*)

- 0 jméno se uvádí pod rodným/křestním jménem
- 1 jméno se uvádí pod příjmením
- 3 jméno rodiny (rodu)

Druhý indikátor

- 100 nedefinován
- 600 specifické funkce pro věcný popis (odkud je autorit)a
- 700 typ vedlejšího záhlaví
- 800 nedefinován

Jmenná autorita - podpole

- \$a **Osobní jméno (NO)**
- \$q Rozpis iniciál rodného/křestního jména (NO)
- \$b Římské číslice (NO)
- \$c Doplnky ke jménu jiné než data (O)
- \$d **Data související se jménem (NO)**
- \$e *Slovní označení role (O)*
- \$j *Přisouzení odpovědnosti (O)*
- \$u *Příslušnost ke korporaci/adresa (NO)*
- \$4 **Kód role (O)**

Kontrolní podpole

- \$7 Číslo záznamu národní autority

Příklady

100 1 # \$aNovák,_Josef,\$d1923-1995

100 1 # \$aSeneca,_Lucius_Annaeus,\$dca_4_př._Kr.-
65_po_Kr.

700 1 # \$aLawrence,_D._H.\$q(David_Herbert)

600 0 # \$aJan_Pavel\$bII.,\$cpapež

600 0 # \$aFrantišek_z_Assisi,\$csvatý

100 1 # \$a<<ze_>>Žerotína,_Karel,\$cstarší

100 1# \$aJung, C. G.\$q(Carl Gustav),\$d1875-
1961\$4aut

100 0# \$aKarel\$bl. Franz Josef,\$crakouský císař,
\$d1887-1922

Podpole – názvová část

\$t Název díla (NO)

\$f Data související s dílem (NO)

\$h Obecné označení druhu dokumentu (NO) [700/800]

\$k Podzáhlaví pro formu (O)

\$l Jazyk díla (NO)

\$m Obsazení (hudební díla) (O) [700/800]

\$n Číslo části/sekce díla (O)

\$o Údaj o aranžmá (hudební díla) (NO) [700/800]

\$p Název části/sekce díla (O)

\$r Tónina (hudební díla) (NO) [700/800]

\$s Verze (NO) [700/800]

\$v Označení svazku/pořadí (NO) [800]

\$x Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO) [700]

Příklady záhlaví autor/název

Hamlet v češtině:

100 1# \$aShakespeare, William,\$d1564-1616\$4aut

245 10 \$aHamlet ;\$bRomeo a Julie /\$cWilliam
Shakespeare

240 10 \$aHamlet.\$lČesky

**700 12 \$aShakespeare, William,\$d1564-1616.
\$tRomeo and Juliette.\$lČesky**

740 02 \$aRomeo a Julie

245 00 \$aDvě hry

505 00 \$tTragický příběh Hamleta, prince dánského /\$rWilliam Shakespeare --\$tPoslední dobrodružství dona Juana /\$rMoliere

700 02 \$aMoliere,\$d1622-1673.\$tDon Juan.\$lČesky

700 12 \$ aShakespeare, William,\$d1564-1616.\$tHamlet.\$lČesky

245 10 \$aHamlet /\$cWilliam Shakespeare. Poslední dobrodružství dona Juana / Moliere

240 10 \$aHamlet.\$lČesky

700 02 \$aMoliere,\$d1622-1673.\$tDon Juan.\$lČesky

740 02 \$aPoslední dobrodružství dona Juana

Příklady záhlaví autor/název

245 00 \$aDvě hry

505 00 \$tTragický příběh Hamleta, prince dánského /\$rWilliam Shakespeare --\$tPoslední dobrodružství dona Juana /\$rMoliere

700 02 \$aMoliere,\$d1622-1673.\$tDon Juan.\$lČesky

700 12 \$ aShakespeare, William,\$d1564-1616.\$tHamlet.\$lČesky

245 10 \$aHamlet /\$cWilliam Shakespeare. Poslední dobrodružství dona Juana / Moliere

240 10 \$aHamlet.\$lČesky

700 02 \$aMoliere,\$d1622-1673.\$tDon Juan.\$lČesky

740 02 \$aPoslední dobrodružství dona Juana

Korporace – hl. záhlaví

- nikdy nesmí být dvě a více hlavních záhlaví
 - dvě personální, dvě korporace, korporace a osoba
- Hl. záhlaví: 110
- díla administrativního charakteru - výroční zprávy
- některé právnícké, vládní a náboženské dokumenty
 - ústava
- díla, která zaznamenávají kolektivní myšlení korporace
- díla, která jsou zprávami o kolektivních aktivitách, konferencích apod. - konferenční sborníky
- díla, která jsou výsledkem společné aktivity skupin interpretů jako celku - zejména v populární hudbě

Korporace – vedlejší záhlaví

- *výrazně* uvedená korporace, které nebylo přisouzeno hlavní záhlaví
- *výrazně* uvedená korporace, která pořádá konferenci
- korporace, kde byla práce obhájena - vždy ve vedlejším záhlaví (česká interpretace)
- korporace, která si vydání „objednala“
 - pro Český svaz ochránců přírody vydalo nakladatelství Sagit
- u periodik korporace, které je vydávají
 - poznámka 550

Korporace

X10 Jména korporací

110 Hlavní záhlaví – jméno korporace

610 Vedlejší věcné záhlaví – jméno korporace

710 Vedlejší záhlaví – jméno korporace

810 Vedlejší záhlaví pro edici – jméno korporace

Korporace - indikátory

První indikátor (*indikátor formy jména*)

- 0 invertovaná forma jména
- 1 jméno jurisdikce
- 2 jméno v přímém pořadí

Druhý indikátor

- 110 nedefinován
- 810 nedefinován
- U ostatních – stejně jako u jmenných autorit
- 610 heslář/tezaurus
- 710 typ vedlejšího záhlaví
 - # typ nespecifikován
 - 2 analytické záhlaví

Korporace - podpole

- Jmenná část
- \$a Jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)
- \$b Podřízená složka (O)
- \$c Místo konání akce (NO)
- \$d Datum konání akce nebo podpisu smlouvy (O)
- \$4 Kód role (O)
- \$7 Číslo záznamu národní autority

Názvová část

- \$h** Obecné označení druhu dokumentu (NO) *610/710/810*
- \$k** Podzáhlaví pro formu (O)
- \$l** Jazyk díla (NO)
- \$n** Číslo části/sekce/akce (O)
- \$p** Název části/sekce díla (O)
- \$s** Verze (NO) *610/710/810*
- \$t** Název díla (NO)
- \$v** Označení svazku/pořadí (NO) *810*
- \$x** Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO)
- \$4** Kód role (O)
- \$7** Číslo záznamu národní autority

Příklady

110 2# \$aNárodní knihovna České republiky.\$bOdbor zpracování fondů

610 2 # \$aObčanská demokratická strana.\$bOblastní sdružení_(Šumperk,_Česko)

110 2 # \$aUniverzita Karlova.\$bPřírodovědecká fakulta.\$bKatedra biologie

110 1 # \$aJihočeský kraj_(Česko).\$bKrajský úřad

710 1 # \$aČeské Budějovice_(Česko).\$bMagistrát.

Příklady

Národní knihovna České republiky

110 2# \$aNárodní knihovna České republiky

Galerie mladých U dobrého pastýře v Brně

710 2# \$aGalerie mladých U dobrého pastýře (Brno, Česko)

Magistrát. Odbor životního prostředí pražského magistrátu

110 1# \$aPraha (Česko).\$bMagistrát.\$bOdbor životního prostředí

Příklady

Katolická církev. Papež (1963-1978 : Pavel VI.)

710 22 \$aKatolická církev.\$bPapež (1963-1978 : Pavel VI.). \$tAperite portas

Česko. Zákoník práce (1965, novela 1967)

710 12 \$aČesko.\$tZákoník práce (1965, novela 1967)

Akce

X11

- 111 Hlavní záhlaví – jméno akce (NO)
- 611 Vedlejší věcné záhlaví – jméno akce (O)
- 711 Vedlejší záhlaví – jméno akce (O)
- 811 Vedlejší záhlaví pro edici – jméno akce (O)

Akce- indikátory

První indikátor (*indikátor formy jména*)

- 0 invertovaná forma jména
- 1 jméno jurisdikce
- 2 jméno v přímém pořadí

Druhý indikátor

- 111, 811 nedefinován
- 611 heslář/tezaurus
- 711 typ vedlejšího záhlaví
 - # typ nespecifikován
 - 2 analytické záhlaví

Akce - podpole

- \$a Jméno akce nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)
- \$n číslo akce
- \$c Místo konání akce (NO)
- \$d Datum konání akce (NO)
- \$4 Kód role (O)
- \$7 Číslo záznamu národní authority

111 2# \$aKonference archivářů\$n
(9._:\$d2001_:\$cOpava,_Česko) \$4aut\$7nkp12345

Konference - příklady

Knihovny současnosti (10. : 2002 : Seč u Chrudimi, Česko)

111 2# \$aKnihovny současnosti\$(10. :\$d2002 :\$cSeč u
Chrudimi, Česko)

*Univerzita Karlova. Lékařská fakulta, 2. Akademický senát.
Zasedání (6. : 2003 : Praha, Česko)*

110 2# \$aUniverzita Karlova.\$bLékařská fakulta,
2.\$bAkademický senát.\$bZasedání\$(6. :\$d2003 :
\$cPraha, Česko)

Unifikované názvy

X30

- 130 Hlavní záhlaví – unifikovaný název (NO)
- 630 Vedlejší věcné záhlaví – unifikovaný název
(O)
- 730 Vedlejší záhlaví – unifikovaný název (O)
- 830 Vedlejší záhlaví pro edici – unifikovaný název
(O)

Unif. název - indikátory

První indikátor (*vyloučení znaků z řazení*)

nedefinován [830]

0-9 **počet vyloučených znaků [130/630/730]**

Druhý indikátor

130 **nedefinován**

630 **heslář/tezaurus**

730 **typ vedlejšího záhlaví**

 # **typ nespecifikován**

2 **analytické záhlaví**

830 **znaky vyloučené z řazení**

Unif. název - podpole

- \$a** Unifikovaný název (NO)
- \$d** Datum podpisu smlouvy (O)
- \$f** Data související s dílem (NO)
- \$g** Další různé informace (NO)
- \$h** Obecné označení druhu dokumentu
(NO)
- \$k** Podzáhlaví pro formu (O)
- \$l** Jazyk díla (NO)

podpole

- \$n** Číslo části/sekce díla (O)
- \$p** Název části/sekce díla (NO)
- \$s** Verze (NO)
- \$t** Název díla (NO)
- \$v** Označení svazku/pořadí (NO) [830]
- \$x** Mezinárodní standardní číslo seriálu (NO)

Příklady

Bible. N.Z. Evangelium Lukášovo. Česky

**130 0# \$aBible.\$pN.Z.\$pEvangelium Lukášovo.
\$lČesky**

730 0# \$aBible.\$pS.Z.\$pKniha Žalmů.\$lČesky

730 0# \$aBible.\$pS.Z.\$pPříslloví.\$lČesky

[Správní řád (1967)]

240 10 \$aSprávní řád (1967)

[Babička. Německy]

100 1# \$aNěmcová, Božena,\$d1820-1862

240 10 \$aBabička.\$INěmecky

Vedlejší záhlaví

70X-75X Vedlejší záhlaví – všeobecně

- 700 Vedlejší záhlaví – osobní jméno (O)**
- 710 Vedlejší záhlaví – jméno korporace (O)**
- 711 Vedlejší záhlaví – jméno akce (O)**
- 730 Vedlejší záhlaví – unifikovaný název (O)**
- 740 Vedlejší záhlaví – neověřený související/analytický název (O)**

740 – související název

740 Vedlejší záhlaví – neověřený související/ analytický název (O)

- pro neověřené související názvy a neověřené analytické názvy, např. z poznámky
- název souvisejícího díla, který je součástí záhlaví jméno/název
- pro názvy, následující za prvním názvem v poli pro údaje o názvu, pro varianty názvů dalších děl (245)

740 - indikátory

První indikátor (*vyloučení znaků z řazení*)

0-9 počet vyloučených znaků

Druhý indikátor (*typ vedlejšího záhlaví*)

typ nespecifikován

2 analytické záhlaví

740 - podpole

\$ a	Neověřený související/analytický název (NO)
\$h	Obecné označení druhu dokumentu (NO)
\$n	Číslo části/sekce díla (O)
\$p	Název části/sekce díla (O)

740 - Příklady

100 1# \$aČechov, Anton Pavlovič,\$d1860-1904

240 10 \$aVišnevyj sad.\$lČesky

**245 10 \$aVišňový sad ;\$bStrýček Váňa /\$cAnton
Čechov**

**700 12 \$aČechov Anton Pavlovič,\$d1860-
1904.\$tDjadja Vanja.\$lČesky**

740 02 \$aStrýček Váňa

Propojovací pole

76X-78X Propojovací pole

- různé typy propojení odkazující na související popisné jednotky
- typy propojení – obecně
 - základní a související jednotka
 - základní a analytická jednotka
 - speciální dokument ve sbírce
- typ propojení vyjadřuje 2. indikátor v poli

7XX - pole

- 765 Originál (O)**
- 780 Předcházející záhlaví (O)**
- 785 Následující záhlaví (O)**
- 787 Nespecifikované propojení (O)**

Indikátory

<i>Pole</i>	<i>Název pole</i>	<i>2. ind.</i>	<i>Návěští</i>
765	Originál (O)		
780	Předcházející záhlaví (O)	0	Dříve jako:
		1	Dříve částečně jako:
		2	Nahrazuje:
		3	Nahrazuje částečně:
		4	Vznikl sloučením

Pole	Název	2. ind.	návěští
780	Předcházející záhlaví (O)	5	Absorboval:
		6	Absorboval Částečně:
		7	Oddělil se od:
785	Následující záhlaví (O)	0	Dále jako:
		1	Dále částečně jako:

785	Následující záhlaví	2	Po zániku nahrazen:
		3	Po zániku částečně nahrazen:
		4	Zanikl včleněním do:
		5	Zanikl částečným včleněním do:

785	Následující záhlaví	6	Rozdělil se na ... a ...
		7	Sloučením s ... vznikl ...
		8	Zpětný návrat k:

787	Nespecifikované propojení (O)		Související popisná jednotka:
-----	-------------------------------	--	----------------------------------

765 Originál

765 Originál (0)

První indikátor (*poznámka*)

- 0** Poznámka se generuje
- 1** Poznámka se negeneruje

Druhý indikátor (*návěští*)

- #** Název originálu
- 8** Návěští se negeneruje

765 - Podpole

\$t Název (NO)

\$9 Údaj o jazyku překladu (NO)

765 0# \$tSchlafes Bruder\$9Česky

780 – Předcházející záhlaví

780 Předcházející záhlaví (0)

První indikátor (*poznámka*)

- 0** Poznámka se generuje
- 1** Poznámka se negeneruje

Druhý indikátor (*typ propojení*) *viz tabulka*

780 - podpole

Podpole

\$a Hlavní záhlaví (NO)

\$c Kvalifikátor ((NO)

\$s Unifikovaný název (NO)

\$t Název (NO)

\$x Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO)

\$z Mezinárodní standardní číslo knihy (NO)

780 - Příklady

245 00 \$aZdravotnická statistika.\$pNovotvary

780 02 \$tZdravotnická statistika ČSSR. Zhoubné
novotvary

*Nahrazuje: Zdravotnická statistika ČSSR. Zhoubné
novotvary*

785 – Následující záhlaví

785 Následující záhlaví (0)

První indikátor (*poznámka*)

- 0** Poznámka se generuje
- 1** Poznámka se negeneruje

Druhý indikátor (*typ propojení*)

viz tabulka

785 - podpole

Podpole

\$a Hlavní záhlaví (NO)

\$c Kvalifikátor ((NO)

\$s Unifikovaný název (NO)

\$t Název (NO)

\$x Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO)

\$z Mezinárodní standardní číslo knihy (NO)

785 - příklad

245 00 \$aTypografia

785 03 \$tPolygraf-typografia

*Po zániku částečně nahrazen: Polygraf-
typografia*

787 – Nespecifikované propojení

787 Nespecifikované propojení (O)

První indikátor (*poznámka*)

- 0** Poznámka se generuje
- 1** Poznámka se negeneruje

Druhý indikátor (*návěští*)

- #** Související popisná jednotka
- 8** Návěští se negeneruje

787 - podpole

\$aHlavní záhlaví (NO)

\$cKvalifikátor (NO)

\$sUnifikovaný název (NO)

\$tNázev (NO)

\$x Mezinárodní standardní číslo seriálu (ISSN) (NO)

\$z Mezinárodní standardní číslo knihy (NO)

787 - Příklady

245 10 \$aOfenzivní marketing

580 \$a1. vyd. vyšlo pod názvem Marketing pro
firmu v krizi

787 18 \$tMarketing pro firmu v krizi